

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2010. gada 22. decembrī*

Lieta C-118/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Oberste Berufungs- und Disziplinarkommission* (Austrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 16. martā un kas Tiesā reģistrēts 2009. gada 1. aprīlī, tiesvedībā, ko uzsācis

Robert Koller.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], tiesneši K. Šimans [*K. Schiemann*] un L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents),

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerālvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],
sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— R. Kollers [*R. Koller*] pats, *abogado*,

— Austrijas valdības vārdā — K. Pezendorferē [*C. Pesendorfer*], pārstāve,

— Čehijas valdības vārdā — M. Smoleks [*M. Smolek*], pārstāvis,

— Grieķijas valdības vārdā — E. Skandalu [*E. Skandalou*] un S. Vodina [*S. Vodina*],
pārstāves,

— Spānijas valdības vārdā — H. Lopess-Medels Baskoness [*J. López-Medel Bäscones*],
pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — K. Ermē [*C. Hermes*] un H. Stēvlbeks [*H. Støvlbæk*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2010. gada 2. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvu 89/48/EEK par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, ko piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību (OV 1989, L 19, 16. lpp.), kurā grozījumi ir izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 14. maija Direktīvu 2001/19/EK (OV L 206, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “grozītā Direktīva 89/48”).
- 2 Šis lūgums ir ticis iesniegts tiesvedībā starp R. Kolleru un *Rechtsanwaltsprüfungs-kommission beim Oberlandesgericht Graz* (Grācas Reģionālās augstākās tiesas eksaminācijas komisija advokātu piekļuvei nodarbinātībai advokāta profesijā) par tās priekšsēdētāja atteikumu pieļaut kvalifikācijas atbilstības pārbaudījumam praktizēšanai advokāta profesijā Austrijā vai atbrīvot no šī pārbaudījuma.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3. Saskaņā ar grozītās Direktīvas 89/48 1. panta a), b) un g) apakšpunktu:

“Šajā direktīvā izmanto šādas definīcijas:

- a) diploms: jebkāds diploms, sertifikāts vai cits kvalifikāciju apliecinošs dokuments, vai jebkāds šādu diplomu, sertifikātu vai citu apliecinājumu komplekts:
- ko ir piešķirusi kompetenta iestāde dalībvalstī, kura ir nozīmēta saskaņā ar valsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem,

  - kas apliecina, ka tā īpašnieks ir sekmīgi pabeidzis vismaz trīs gadu vai līdzvērtīga ilguma daļlaika pēcvidusskolas programmu universitātē vai augstskolā, vai kādā citā līdzīga līmeņa mācību iestādē, un attiecīgā gadījumā, ka tas ir sekmīgi pabeidzis profesionālās mācības, kas ir nepieciešamas papildus pēcvidusskolas izglītībai, un

- kas apliecina, ka tā īpašniekam ir vajadzīgā profesionālā kvalifikācija, lai uzņemtos vai veiktu reglamentētu kvalificētu darbu attiecīgajā dalībvalstī,

ar noteikumu, ka izglītība, ko apliecina diploms, sertifikāts vai cits kvalifikāciju apliecinošs dokuments, ir iegūta galvenokārt Kopienā [..]

Šādus dokumentus pielīdzina diplomam, kas minēts pirmajā daļā: jebkādu diplomu, sertifikātu vai citu kvalifikāciju apliecinošu dokumentu, vai jebkādu šādu diplomu, sertifikātu vai citu apliecinājumu komplektu, ko ir piešķīrusi kompetenta iestāde dalībvalstī, ja tas ir piešķirts, sekmīgi pabeidzot Kopienā iegūtu izglītību, un kompetentā iestāde tajā dalībvalstī to atzīst par līdzvērtīgu, un ja tas piešķir tādas pašas tiesības attiecībā uz reglamentēta kvalificēta darba sākšanu un veikšanu attiecīgajā dalībvalstī;

- b) attiecīgā dalībvalsts: dalībvalsts, kurā kādas dalībvalsts pilsonis iesniedz pieteikumu nolūkā veikt reglamentētu kvalificētu darbu šajā dalībvalstī, kas nav tā pati, kurā tas ir ieguvis diplomu vai veicis atbilstīgu kvalificēto darbu;

[..]

- g) kvalifikācijas atbilstības pārbaude: pārbaude, ko attiecina tikai uz kandidāta profesionālajām zināšanām un ko veic kompetentas iestādes attiecīgajā dalībvalstī nolūkā novērtēt kandidāta spēju veikt reglamentētu kvalificētu darbu šajā dalībvalstī.

Lai atļautu šīs pārbaudes veikšanu, kompetentās iestādes sastāda to disciplīnu sarakstu, uz kurām, pamatojoties uz dalībvalstī prasītās izglītības salīdzinājumu ar kandidāta iegūto izglītību, neattiecas kandidāta diploms vai cits kvalifikāciju apliecināošs dokuments.

Kvalifikācijas atbilstības pārbaudē jāņem vērā tas, ka kandidāts ir kvalificēts profesionālis izcelsmes dalībvalstī vai dalībvalstī, no kuras tas ir ieradies. Tā attiecas uz izvēlētajām sarakstā esošajām disciplīnām, kurās zināšanas ir būtisks priekšnoteikums, lai varētu veikt atbilstīgo kvalificēto darbu attiecīgajā dalībvalstī. Pārbaudīt var arī zināšanas par profesionālajiem noteikumiem, kas attiecīgajā dalībvalstī attiecas uz konkrētajām darbībām. Sīki izstrādātu kvalifikācijas atbilstības pārbaudes piemērošanas kārtību nosaka attiecīgās valsts kompetentās iestādes, pienācīgi ievērojot Kopienas tiesību normas.

[..]”

- 4 Grozītās Direktīvas 89/48 3. panta a) apakšpunktā ir noteikts šādi:

“Ja attiecīgajā dalībvalstī, lai sāktu vai veiktu reglamentētu kvalificētu darbu, ir vajadzīgs diploms, kompetentā iestāde nedrīkst, pamatojoties uz nepietiekamu kvalifikāciju, atteikt dalībvalsts pilsonim atļauju sākt vai veikt attiecīgo kvalificēto darbu ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi attiecas uz tās pilsoņiem:

- a) ja kandidātam ir tāds diploms, kas tiek prasīts citā dalībvalstī, lai uzņemtos vai veiktu attiecīgo kvalificēto darbu tās teritorijā, un ja šāds diploms ir ticis piešķirts dalībvalstī [..]”

5 Minētās direktīvas 4. panta 1. un 2. punktā ir noteikts, ka:

“Neatkarīgi no 3. panta attiecīgā dalībvalsts var arī pieprasīt, lai kandidāts:

a) sniegtu profesionālās pieredzes apliecinājumu, ja tā pieteikumā minētais izglītības laiks, kā noteikts 3. panta a) un b) apakšpunktā, ir vismaz vienu gadu īsāks nekā attiecīgajā dalībvalstī prasītais laiks. [..]

[..]

b) pabeigtu adaptācijas laikposmu, kas nepārsniedz trīs gadus, vai veiktu kvalifikācijas atbilstības pārbaudi:

— ja izglītības, ko tas saņēmis, kā noteikts 3. panta a) un b) apakšpunktā, saturs ievērojami atšķiras no attiecīgās dalībvalsts pieprasītā, vai

— ja gadījumā, kas minēts 3. panta a) apakšpunktā, attiecīgajā dalībvalstī reglamentēts kvalificēts darbs ietver vienu vai vairākas reglamentētas profesionālas darbības, kas neietilpst tajā dalībvalstī reglamentētajā kvalificētajā darbā, no kurienes ieradies kandidāts, un šī atšķirība atbilst īpašajai izglītībai, ko pieprasa attiecīgajā dalībvalstī, un attiecas uz saturu, kurš ievērojami atšķiras no tā, kam atbilst kandidāta minētais diploms, vai

[..]

Ja uzņēmēja dalībvalsts plāno prasīt pieteikuma iesniedzējam pabeigt adaptācijas laikposmu vai kārtot profesionālās kvalifikācijas pārbaudi, tai vispirms ir jāpārbauda, vai zināšanas, ko pieteikuma iesniedzējs ir ieguvis savas profesionālās pieredzes gaitā, ir tādas, kas pilnībā vai daļēji kompensē būtisko atšķirību, kura minēta pirmajā daļā.

Ja attiecīgā dalībvalsts izmanto šo iespēju, tai ir jādod kandidātam tiesības izvēlēties starp adaptācijas laikposmu un kvalifikācijas atbilstības pārbaudi. Atkāpjoties no šā principa, profesijām, kuru praksē ir nepieciešamas precīzas attiecīgās valsts tiesību aktu zināšanas, un attiecībā uz kuriem konsultāciju un/vai palīdzības sniegšana saistībā ar valsts tiesību aktiem ir būtisks un pastāvīgs profesionālās darbības aspekts, dalībvalsts drīkst noteikt vai nu adaptācijas laikposmu, vai arī profesionalitātes pārbaudi. [..]

2. Attiecīgā dalībvalsts tomēr nedrīkst kopā piemērot 1. punkta a) un b) apakšpunkta noteikumus.”

Valsts tiesības

- 6 Federālā likuma par pakalpojumu brīvu apriti un Eiropas advokātu reģistrāciju Austrijā (*Bundesgesetz über den freien Dienstleistungsverkehr und die Niederlassung von europäischen Rechtsanwälten in Österreich*, BGBl. I, 27/2000, redakcijā, kas publicēta

BGBl. I, 59/2004; turpmāk tekstā — “*EuRAG*”) 3. nodaļā ietilpst tostarp šī likuma 24.–29. pants. *EuRAG* 24. pantā ir noteikts šādi:

“1. Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi [..], kuriem ir diploms, no kā izriet, ka tā īpašnieks atbilst profesionālajiem nosacījumiem, kuri izvirzīti tiešai piekļuvei kādai no šī federālā likuma pielikumā uzskaitītajām profesijām, pēc pieteikuma iesniegšanas ir jāreģistrē advokātu reģistrā [..], ja viņi ir sekmīgi nokārtojuši kvalifikācijas atbilstības pārbaudi.

2. Diploms 1. punkta izpratnē ir jebkāds diploms, sertifikāts vai cits kvalifikāciju apliecinošs dokuments Direktīvas 89/48 [..] izpratnē.”

7 *EuRAG* 25. pants ir šāds:

“Kvalifikācijas atbilstības pārbaude ir valsts pārbaude, kas attiecas vienīgi uz pieteicēja profesionālajām zināšanām, ar mērķi izvērtēt viņa spēju strādāt advokāta profesijā Austrijā. Kvalifikācijas atbilstības pārbaudē ir jāņem vērā apstākļi, ka pieteicējam kādā Eiropas Savienības dalībvalstī ir kvalifikācija, kas tam ļauj strādāt advokāta profesijā.”

8 *EuRAG* 27. pantā ir noteikts, ka:

“Par pielaišanu kvalifikācijas atbilstības pārbaudei, pamatojoties uz pieteicēja iesniegumu, izlemj advokātu pārbaudes komisijas priekšsēdētājs ar *Oberlandesgericht* advokātu kolēģijas piekrišanu vēlākais četrus mēnešus pēc tam, kad pieteicējs iesniedzis visus dokumentus.”

9 *EuRAG* 29. pants ir šāds:

“Advokātu pārbaudes komisijas priekšsēdētājs kopā ar atbilstoši 26. pantam kompetento advokātu kolēģiju, pamatojoties uz pieteikumu, atbrīvo no pārbaudes kārtošana tajos priekšmetos, attiecībā uz kuriem pieteicējs pierāda, ka viņš savā līdzšinējā izglītībā vai profesionālajā darbībā attiecīgajā pārbaudes priekšmetā ir ieguvis Austrijas tiesību materiāltiesiskās un procesuāli tiesiskās zināšanas, kas nepieciešamas praktizēšanai advokāta profesijā Austrijā.”

10 Advokatūras noteikumu (*Rechtsanwaltsordnung, RGBL. 96/1868*, redakcijā, kas publicēta *BGBL. I, 128/2004*; turpmāk tekstā — “*RAO*”) 1. pants ir šāds:

“1) Lai strādātu advokāta profesijā [Austrijas Republikā], nav vajadzīgs, ka personu ieceļ kāda iestāde; pietiekams ir pierādījums par turpmāk uzskaitīto nosacījumu izpildi un reģistrācija advokātu reģistrā [..]

2) Nosacījumi ir šādi:

[..]

d) praktizēšana tiesību aktos paredzētajā ilgumā un apmērā;

e) sekmīgi nokārtots advokāta eksāmens;

[..]”

- 11 Atbilstoši *RAO* 2. panta 2. punktam prakses laikam ir jābūt vismaz piecus gadus ilgam, no kuriem vismaz deviņi mēneši ir nostrādāti tiesā vai prokuratūrā un vismaz trīs gadi — Austrijā praktizējoša advokāta birojā.

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

- 12 2002. gada 25. novembrī R. Kollers, Austrijas pilsonis, Grācas universitātē (Austrija) ieguva grādu “Magister der Rechtswissenschaften” [tiesību zinātņu maģistrs], proti, diplomu, kas apliecina vismaz astoņu semestru ilgu augstskolas studiju cikla tiesību zinātnēs pabeigšanu.
- 13 Ar 2004. gada 10. novembra lēmumu Spānijas Izglītības un zinātnes ministrs atzina grāda “Magister der Rechtswissenschaften” līdzvērtīgumu grādam “Licenciado en Derecho”, jo pieprasījuma iesniedzējs bija pabeidzis mācību kursu Madrides universitātē (Spānija) un nokārtojis papildu eksāmenus atbilstoši Spānijas valsts tiesiskajā regulējumā paredzētajai līdzvērtīguma atzišanas procedūrai.
- 14 2005. gada 14. martā Madrides advokātu kolēģija, konstatējusi, ka R. Kolleram ir grāds “Licenciado en Derecho”, atļāva viņam izmantot profesionālo nosaukumu “abogado”.
- 15 2005. gada 5. aprīlī R. Kollers *Rechtsanwaltsprüfungskommission beim Oberlandesgericht Graz* lūdza atļaut kārtot kvalifikācijas atbilstības pārbaudījumu praktizēšanai advokāta profesijā. Vienlaikus viņš lūdza piemērot *EuRAG* 29. pantā paredzēto atbrīvojumu attiecībā uz visiem kvalifikācijas pārbaudījuma priekšmetiem.

- 16 Ar 2005. gada 11. augusta lēmumu *Rechtsanwaltsprüfungscommission* priekšsēdētājs, pamatodamies uz *EuRAG* 27. pantu, noraidīja pieteikumu par atļauju kārtot kvalifikācijas pārbaudījumu praktizēšanai advokāta profesijā. Tolaik R. Kollers strādāja advokāta profesijā Spānijā. Viņš šo lēmumu pārsūdzēja *Oberste Berufungs- und Disziplinarcommission* (Augstākā apelācijas un disciplinārlietu komisija, turpmāk tekstā — “*OBDK*”).
- 17 Ar 2006. gada 31. janvāra lēmumu *OBDK* pieteikuma iesniedzēja iebildumus noraidīja. Komisija kā pamatojumu norādīja, pirmkārt, faktu, ka atšķirībā no Austrijas tiesiskā regulējuma Spānijas tiesībās nav prasības par praksi, lai varētu praktizēt advokāta profesijā. *OBDK* tādējādi secināja, ka R. Kollera mērķis ar šo pieteikumu esot bijis apiet minētajā tiesiskajā regulējumā paredzēto prasību par piecu gadu praksi.
- 18 Otrkārt, *OBDK* uzskatīja, ka grāds “*Licenciado en Derecho*” neesot pietiekams pielaišanai pie kvalifikācijas atbilstības pārbaudījuma kārtošanas atbilstoši *EuRAG* 3. sadaļai. Šajā ziņā grozītās Direktīvas 89/48 1. panta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā esot nošķirts fakts par vismaz trīs gadu pēcvidusskolas programmas sekmīgu absolvēšanu un prasība par sekmīgu profesionālo mācību, kas ir nepieciešamas papildus minētajai izglītībai, pabeigšanu. Šādos apstākļos būtu jāuzskata, ka *EuRAG* paredzētais kvalifikācijas atbilstības pārbaudījums ir eksāmens, kura mērķis ir vienīgi pārbaudīt pieteicēja profesionālās zināšanas. *OBDK* uzskata, ka R. Kollers, tā kā viņam nav nekādu profesionālo zināšanu, nav pielaižams pie kvalifikācijas atbilstības pārbaudījuma kārtošanas. Visbeidzot, vienlaikus iesniegtais lūgums atļaut kārtot kvalifikācijas atbilstības pārbaudījumu un lūgums no tā atbrīvot faktiski esot mēģinājums apzināti apiet Austrijas tiesību aktu prasības.
- 19 Ar 2008. gada 13. marta spriedumu *Verfassungsgerichtshof* (Austrijas Konstitucionālā tiesa), izskatot R. Kollera iesniegto pārsūdzību, atcēla minēto lēmumu par noraidījumu, pamatojot tostarp, ka neesot pierādījumu par pieprasījuma iesniedzēja ļaunprātīgiem nolūkiem. Tādēļ *OBDK* ir atkārtoti jālemj par R. Kollera lūgumu, kura mērķis ir panākt pielaišanu kvalifikācijas atbilstības pārbaudījumam praktizēšanai advokāta profesijā.

20 Šādos apstākļos *OBDK* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīva 89/48 [...] ir jāpiemēro Austrijas pilsonim, ja

- a) viņš ir sekmīgi pabeidzis tiesību zinātņu studijas Austrijā un ar grāda piešķiršanas lēmumu viņam ir piešķirts akadēmiskais grāds “Magister der Rechtswissenschaften”,
- b) pēc papildu pārbaudījumu nokārtošanas Spānijas universitātē, kurā studiju ilgums bija mazāks par trim gadiem, viņam ar [Spānijas] Izglītības un zinātnes ministrijas atzišanas apliecību ir piešķirtas tiesības lietot Austrijas profesionālajam nosaukumam līdzvērtīgu spāņu nosaukumu “Licenciado en Derecho” un
- c) viņš, piesakoties Madrides advokātu kolēģijā, ir saņēmis tiesības izmantot profesionālo nosaukumu “abogado” un Spānijā faktiski trīs nedēļas pirms pieņemšanas iesniegšanas un pirmās instances lēmuma taisīšanas brīdī augstākais piecus mēnešus ir strādājis advokāta profesijā.

2) Gadījumā, ja uz pirmo jautājumu tiktu atbildēts apstiprinoši:

Vai *EuRAG* 24. pants ir interpretējams tādējādi, ka ar Direktīvu 89/48 [...] ir saderīgi, ja tiesību zinātņu studiju pabeigšana Austrijā, kā arī pēc papildu pārbaudījumu nokārtošanas Spānijas universitātē pēc mazāk nekā trīs gadiem iegūtas tiesības

izmantojot spāņu akadēmisko nosaukumu “Licenciado en Derecho” nav pietiekami pielaišanai atbilstības pārbaudījumam Austrijā atbilstoši *EuRAG* 24. panta 1. punktam bez pierādījuma par praktisko darba pieredzi, kas prasīta valsts tiesību aktos (*RAO* 2. panta 2. punkts), pat ja pieteikuma iesniedzējs Spānijā bez pielīdzināmas prakses prasības tiek pielaists “abogado” praktizēšanai profesijā un tur šajā profesijā ir strādājis trīs nedēļas līdz pieteikuma iesniegšanai un pirmās instances lēmuma taisīšanas brīdī, augstākais, piecus mēnešus?”

Par Tiesas kompetenci

- 21 Vispirms ir jāpārbauda, vai *OBDK* ir tiesa EKL 234. panta izpratnē un vai tādējādi Tiesas kompetencē ietilpst lemt par jautājumiem, ko tai uzdevusi šī komisija.
- 22 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, lai noteiktu, vai iestāde, kas iesniedz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir uzskatāma par “tiesu” EKL 234. panta izpratnē — jautājums, kas attiecas vienīgi uz Savienības tiesībām, — Tiesa ņem vērā vairāku faktoru kopumu, kā, piemēram, vai iestāde ir izveidota ar likumu, vai tā ir pastāvīga, vai tās pieņemtie nolēmumi ir saistoši, vai process tajā ir balstīts uz sacīkstes principu, vai tā piemēro tiesību normas, kā arī vai tā ir neatkarīga (skat. it īpaši 1997. gada 17. septembra spriedumu lietā *C-54/96 Dorsch Consult, Recueil*, I-4961. lpp., 23. punkts; 2005. gada 31. maija spriedumu lietā *C-53/03 Syfait* u.c., Krājums, I-4609. lpp., 29. punkts, kā arī 2007. gada 14. jūnija spriedumu lietā *C-246/05 Häupl*, Krājums, I-4673. lpp., 16. punkts).

- 23 Patiesi, *OBDK*, kuras nolēmumiem, kā zināms, ir saistošs spēks, kā to secinājumu 52. punktā norādījusi arī ģenerāladvokāte, piemīt visas īpašības, lai to kvalificētu par tiesu EKL 234. panta nozīmē.
- 24 Tādēļ Tiesas kompetencē ietilpst atbildēt uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 25 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai attiecībā uz piekļuvi nodarbinātībai reglamentētā advokāta profesijā attiecīgajā dalībvalstī, ar nosacījumu, ka ir nokārtots kvalifikācijas atbilstības pārbaudījums, uz grozītās Direktīvas 89/48 noteikumiem var atsaukties persona, kurai ir šajā dalībvalstī izdots vairāk nekā trīs gadus ilgu pēcvidusskolas izglītību apliecinošs dokuments, kā arī par tam līdzvērtīgu atzīstams citā dalībvalstī izdots dokuments par papildizglītību mazāk nekā trīs gadu garumā, kas ļauj šai personai pēdējā minētajā dalībvalstī praktizēt reglamentētajā advokāta profesijā, ko tā arī darīja brīdī, kad iesniedza pieteikumu pieļaut kvalifikācijas atbilstības pārbaudījumam.
- 26 Ir jāatgādina, ka grozītās Direktīvas 89/48 1. panta a) apakšpunktā definētais “diploma” jēdziens ir šajā direktīvā paredzētās augstākās izglītības diplomu atzīšanas vispārējās sistēmas pamatā (skat. it īpaši 2008. gada 23. oktobra spriedumu lietā C-286/06 Komisija/Spānija, Krājums, I-8025. lpp., 53. punkts).

- 27 Neskarot grozītās Direktīvas 89/48 4. pantu, ar tās 3. panta pirmās daļas a) apakšpunktu ikvienai personai, kurai ir “diploms” šīs direktīvas izpratnē, kurš ļauj tai darboties reglamentētā profesijā kādā dalībvalstī, šī direktīva dod tiesības darboties šajā profesijā jebkurā citā dalībvalstī (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Spānija, 54. punkts).
- 28 Attiecībā uz kvalifikāciju, uz kuru atsaucas R. Kollers, vispirms ir jānorāda, ka “diploms” grozītās Direktīvas 89/48 1. panta a) apakšpunkta izpratnē var nozīmēt arī kvalifikāciju apliecināšu dokumentu komplektu.
- 29 Attiecībā uz grozītās Direktīvas 89/48 1. panta a) apakšpunkta pirmajā ievilkumā paredzēto nosacījumu ir jāatzīst, ka 2009. gada 29. janvāra sprieduma lietā C-311/06 *Consiglio Nazionale degli Ingegneri* (Krājums, I-415. lpp.) 48. punktā Tiesa ir norādījusi, ka šis nosacījums ir ticis izpildīts attiecībā uz kvalifikāciju apliecināšiem dokumentiem, uz kuriem bija atsaukusies persona, kura vēlējās tikt iekļauta inženieru reģistrā Itālijā, jo katru no šiem dokumentiem bija izdevusi attiecīgi atbilstoši Spānijas un Itālijas tiesību normu prasībām pilnvarota kompetentā iestāde. Minētais nosacījums ir izpildīts arī attiecībā uz R. Kollera kvalifikāciju apliecināšiem dokumentiem, kurus katru ir izdevusi attiecīgi atbilstoši Austrijas un Spānijas tiesību normu prasībām pilnvarota kompetentā iestāde.
- 30 Attiecībā uz grozītās Direktīvas 89/48 1. panta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā paredzēto nosacījumu ir jākonstatē, ka tāda persona kā R. Kollers — kā Tiesa tika atzinusi arī iepriekš minētā sprieduma lietā *Consiglio Nazionale degli Ingegneri* 49. punktā par attiecīgajā lietā centrālo personu — atbilst nosacījumam, ka īpašniekam ir sekmīgi

jāpabeidz vismaz trīs gadu pēcvidusskolas programma augstskolā. Šo faktu skaidri apliecina dokuments par kvalifikāciju, kuru ieinteresētajai personai piešķīrusi Grācas universitāte.

- 31 Runājot par grozītās Direktīvas 89/48 1. panta a) apakšpunkta trešajā ievilkumā paredzēto nosacījumu, no Spānijas Izglītības un zinātnes ministrijas izsniegtā līdzvērtīguma sertifikāta, kā arī katrā ziņā no R. Kollera reģistrācijas fakta Madrides advokātu reģistrā izriet, ka viņam ir profesionālā kvalifikācija, kas nepieciešama, lai strādātu reglamentētā profesijā Spānijā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Consiglio Nazionale degli Ingegneri*, 50. punkts).
- 32 Tomēr atšķirībā no līdzvērtīguma sertifikāta, kāds bija personai, par kuru runa ir iepriekš minētajā spriedumā lietā *Consiglio Nazionale degli Ingegneri*, kurš neaplicināja nekādu Spānijas izglītības sistēmā iegūtu kvalifikāciju un kura pamatā nebija nedz eksāmens, nedz Spānijā iegūta profesionālā pieredze, R. Kolleram Spānijā izdots kvalifikāciju apliecinošais dokuments apliecina, ka viņš bez Austrijā iegūtās kvalifikācijas ir ieguvis vēl papildu kvalifikāciju.
- 33 Tādēļ, kaut arī profesionālo kvalifikāciju apliecinošu dokumentu nevar pielīdzināt “diplomam” grozītās Direktīvas 89/48 izpratnē, ja kvalifikācija pilnībā vai daļēji nav iegūta dalībvalstī, kurā šis dokuments izdots (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Consiglio Nazionale degli Ingegneri*, 55. punkts), tomēr tas nav attiecināms uz kvalifikāciju apliecinošo dokumentu, uz kuru pamata lietā norāda R. Kollers.

- 34 Turklāt apstāklim, ka šis Spānijā izdots dokuments neapliecina Spānijā triju gadu laikā iegūtu profesionālu izglītību, šajā ziņā nav nozīmes. Minētās direktīvas 1. panta a) apakšpunkta pirmajā daļā faktiski nav prasības, ka vismaz trīs gadus ilgi vai pielīdzināma laika daļlaika pēcvidusskolas izglītībai būtu jābūt iegūtai citā dalībvalstī, kas nav attiecīgā dalībvalsts.
- 35 Tādējādi tāda persona kā R. Kollers ir uzskatāma par grozītās Direktīvas 89/48 1. panta a) apakšpunktā paredzētā "diploma" īpašnieku.
- 36 Tādēļ uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka attiecībā uz piekļuvi nodarbinātībai reglamentētā advokāta profesijā attiecīgajā dalībvalstī, ar nosacījumu, ka ir nokārtots kvalifikācijas atbilstības pārbaudījums, uz grozītās Direktīvas 89/48 noteikumiem var atsaukties persona, kurai ir šajā dalībvalstī izdots vairāk nekā trīs gadus ilgu pēcvidusskolas izglītību apliecinošs dokuments, kā arī par tam līdzvērtīgu atzīstams citā dalībvalstī izdots dokuments par papildizglītību mazāk nekā trīs gadu garumā, kas ļauj šai personai pēdējā minētajā dalībvalstī praktizēt reglamentētajā advokāta profesijā, ko tā arī darīja brīdī, kad iesniedza pieteikumu pieļaut kvalifikācijas atbilstības pārbaudījumam.

Par otro jautājumu

- 37 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai grozītā Direktīva 89/48 ir interpretējama tādējādi, ka tai pretrunā ir situācija, kad attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes personai, kura atrodas pamata lietā aprakstītajā situācijā, neļauj

kārtot kvalifikācijas atbilstības pārbaudījumu advokāta profesijā, ja nav iesniegts apliecinājums par šīs dalībvalsts tiesību aktos paredzēto prakses laiku.

- 38 Kā grozītās Direktīvas 89/48 1. panta a) apakšpunktā paredzētā “diploma” īpašniekam tādai personai kā R. Kollers saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta pirmās daļas a) apakšpunktu ir tiesības piekļūt darbam reglamentētā advokāta profesijā attiecīgajā dalībvalstī.
- 39 Tomēr, tā kā runa ir par profesiju, praktizēšanai kurā ir nepieciešamas detalizētas valsts tiesiskā regulējuma zināšanas un kuras būtisks un nemainīgs elements ir konsultāciju un/vai palīdzības sniegšana ar valsts tiesībām saistītos jautājumos, grozītās Direktīvas 89/48 3. pants nav šķērslis, piemērojot tās 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu, lai attiecīgā dalībvalsts varētu izvirzīt prasību arī par to, ka pieprasījuma iesniedzējam ir jānokārto kvalifikācijas atbilstības pārbaudījums, ar nosacījumu, ka šī dalībvalsts ir iepriekš pārbaudījusi, vai zināšanas, ko pieprasījuma iesniedzējs ieguvis savas profesionālās pieredzes gaitā, ir pietiekamas, lai pilnībā vai daļēji izlīdzinātu pēdējās minētās normas pirmajā daļā norādīto būtisko atšķirību.
- 40 Ja pieteikuma iesniedzējam attiecīgajā dalībvalstī tomēr ir jākārt kvalifikācijas atbilstības pārbaudījums, kura konkrētais mērķis ir pārliecināties, ka pieteikuma iesniedzējs spēj praktizēt reglamentētā profesijā šajā dalībvalstī, tā atbilstoši grozītās Direktīvas 89/48 4. pantam personai, kura atrodas tādā situācijā kā prasītājs pamata lietā, nedrīkst atteikt atļauju kārtot kvalifikācijas atbilstības pārbaudījumu, pamatojot šādu rīcību ar to, ka tā nav izpildījusi šīs dalībvalsts tiesību aktos paredzēto prasību par praksi.
- 41 Uz otro jautājumu ir jāatbild, ka grozītā Direktīva 89/48 ir interpretējama tādējādi, ka tai pretrunā ir situācija, kad attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes personai, kura atrodas tādā situācijā kā prasītājs pamata lietā, neļauj kārtot kvalifikācijas atbilstības

pārbaudījumu praktizēšanai advokāta profesijā, ja nav iesniegts apliecinājums par šīs dalībvalsts tiesību aktos paredzēto prakses laiku.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁴² Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) saistībā ar piekļuvi nodarbinātībai reglamentētā advokāta profesijā attiecīgajā dalībvalstī, ar nosacījumu, ka ir nokārtots kvalifikācijas atbilstības pārbaudījums, uz Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvas 89/48/EEK par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, ko piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību, kurā grozījumi ir izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 14. maija Direktīvu 2001/19/EK, noteikumiem var atsaukties persona, kurai ir šajā dalībvalstī izdots vairāk nekā trīs gadus ilgu pēcvidusskolas izglītību apliecinošs dokuments, kā arī par tam līdzvērtīgu atzīstams citā dalībvalstī izdots dokuments par papildizglītību mazāk nekā trīs gadu garumā, kas ļauj šai personai pēdējā minētajā dalībvalstī praktizēt reglamentētajā advokāta profesijā, ko tā arī darīja brīdī, kad iesniedza pieteikumu pieļaut kvalifikācijas atbilstības pārbaudījumam;

- 2) **Direktīva 89/48, kurā grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 2001/19, ir interpretējama tādējādi, ka tai pretrunā ir situācija, kad attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes personai, kura atrodas tādā situācijā kā prasītājs pamata lietā, neļauj kārtot kvalifikācijas atbilstības pārbaudījumu praktizēšanai advokāta profesijā, ja nav iesniegts apliecinājums par šīs dalībvalsts tiesību aktos paredzēto prakses laiku.**

[Paraksti]